

บทคัดย่อ

T163161

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : การควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของการประเมินภาษีอากร
ในชั้นของฝ่ายปกครอง

ชื่อผู้เขียน : นางสาวจิตราดา อยู่หนูน

ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2545

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์ ดร.พูนศักดิ์ ไวสารวง ประธานกรรมการ
2. อาจารย์ ดร.พล ธีรคุปต์

การประเมินภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร ถือเป็นกรณีที่เจ้าพนักงานประเมินได้กระทำนิติกรรมทางปกครอง โดยการออกหนังสือแจ้งการประเมินให้บุคคลมีหน้าที่ต้องชำระภาษีอากร ซึ่งการประเมินภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรมี 2 กรณี คือ กรณีที่สามารถอุทธรณ์การประเมินได้ และกรณีที่ต้องห้ามอุทธรณ์การประเมิน ซึ่งการประเมินภาษีอากรนี้มีผลกระทบต่อสิทธิของบุคคล จะต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ที่ว่านิติกรรมทางปกครองต้องชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้งจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของกระบวนการใช้อำนาจ การดำเนินการตามขั้นตอน และแบบวิธีของการใช้อำนาจประเมินภาษีอากรด้วย หากมิได้ดำเนินการภายใต้เงื่อนไขดังกล่าว การกระทำนิติกรรมนั้นก็อาจถูกยกเลิหรือเพิกถอนได้ ซึ่งการประเมินภาษีอากรกรณีไม่ต้องห้ามอุทธรณ์ ตามประมวลรัษฎากรได้กำหนดวิธีการโต้แย้งคัดค้านการประเมินภาษีอากรไว้แล้ว โดยกำหนดให้อุทธรณ์การประเมินต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลา 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน และหากไม่พอใจผลคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์ก็สามารถอุทธรณ์ไปยังศาลภาษีอากรได้ภายในกำหนดเวลา 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการวินิจฉัยอุทธรณ์ แต่สำหรับกรณีการประเมินภาษีอากรที่เจ้าพนักงานประเมินใช้อำนาจโดยไม่ชอบ และต้องห้ามอุทธรณ์ตามประมวลรัษฎากร

T163161

ควรจะมีวิธีการปกป้องสิทธิแก่ผู้ต้องเสียบางในการที่จะโต้แย้งคัดค้านการถูกประเมินภาษีอากรได้เช่นกัน

ตามประมวลรัษฎากรยังมิได้มีระบบการควบคุมหรือตรวจสอบขั้นตอนการทำงานของผู้พนักงานประเมินไว้ อีกทั้งในปัจจุบันเจ้าพนักงานประเมินยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายมหาชนที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ในการออกคำสั่งทางปกครอง เมื่อทำการประเมินโดยขาดความรู้ความเข้าใจก็อาจทำให้การประเมินนั้น ไม่ชอบด้วยกฎหมายและอาจถูกยกเลิกหรือเพิกถอนได้ และในการดำเนินคดีภาษี กรณีเจ้าพนักงานประเมินใช้อำนาจโดยไม่ชอบ ซึ่งเป็นการโต้แย้งคัดค้านการประเมินภาษีอากรที่เป็นการออกคำสั่งทางปกครองต่อศาลภาษีอากรซึ่งเป็นศาลยุติธรรมนั้น อาจจะไม่ก่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ประชาชนผู้ถูกประเมินภาษีอากร เนื่องจากการประเมินภาษีอากรเป็นการออกคำสั่งทางปกครองของฝ่ายปกครอง จึงไม่เหมาะสมที่จะนำกระบวนการพิจารณาตามระบบศาลยุติธรรมมาใช้ในการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดการประเมินภาษีอากรว่าชอบหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ผู้เขียนได้ทำการศึกษาเพื่อหาแนวทางการควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของการประเมินภาษีอากร โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำทางปกครอง นิติกรรมทางปกครอง การใช้ดุลพินิจของฝ่ายปกครอง และหลักเกณฑ์การอุทธรณ์ต่างๆ รวมทั้งการอุทธรณ์อันมีลักษณะเป็นการภายในฝ่ายปกครอง การอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 และการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง รวมถึงการศึกษาถึงระบบการอุทธรณ์คัดค้านการประเมินภาษีอากรของต่างประเทศ ทำให้ทราบถึงหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของการประเมินภาษีอากร สำหรับกรณีที่ต้องห้ามอุทธรณ์การประเมินเนื่องจากเจ้าพนักงานประเมินใช้อำนาจโดยไม่ชอบ ก็สามารถอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 และมีสิทธินำคดีไปฟ้องศาลปกครองได้ แต่สำหรับกรณีการประเมินที่ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์ ปัจจุบันสามารถอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และนำคดีไปฟ้องศาลภาษีอากรได้ และควรมีการพัฒนาให้ศาลภาษีอากรมีความสามารถในการควบคุมการประเมินภาษีอากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สิทธิของประชาชน

T163161

ผู้ถูกประเมินภาษีอากรได้รับความคุ้มครองอย่างยุติธรรม และจะต้องมีการพัฒนา
เจ้าพนักงานประเมิน ให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายมหาชนที่เกี่ยวข้องกับ
หลักเกณฑ์และวิธีการใช้อำนาจในการออกคำสั่งทางปกครองด้วย

ABSTRACT

TE163161

Thesis Title : The Assurance of the Legality of the Tax Assessment
of the Administrative Stage

Student's Name : Miss Jittada Yoonoon

Degree Sought : Master of Laws

Academic Year : 2002

Advisory Committee :

1. Assoc. Prof. Dr. Phoonsakdi Vaisamruat Chairperson
2. Dr. Pual Thirakhupta

The tax assessment under the Revenue Code means that a Assessment Officer enters into an administrative act by an issue of a letter of assessment to the taxpayers. There are two categories of tax assessments under the Revenue Code; one being permitted to be appealed and the other being prohibited from an appeal. As both of the categories affect the rights of persons, they, therefore, shall be subject to the rule of a legitimate administrative act and shall comply with the conditions, procedures and forms of exercise of the assessment power. Failure to fulfill any of which may subject such an administrative act to cancellation or revocation. The Revenue Code provides for objection or contention to the tax assessment permitted to be appealed by submitting an appeal to the Board of Tax Appeal within 30 days from the date of receipt of the assessment. It provides further that if the decision of the Board of Tax Appeal is not satisfactory, the appealing party

TE163161

may file another appeal with the Taxation Court within 30 days from the date of receipt of the decision. However, there shall be certain measure to safeguard the right of taxpayers with respect to the assessments prohibited from an appeal under Revenue Code.

The Revenue Code sets forth no control or monitoring of the performance of the Assessment Officer . It is in conjunction with the fact that the Assessment Officer have lack of knowledge as to the public law principles, in particular, the rules and procedures of the exercise of state official's power in the issue of an administrative act. Under these circumstances, the assessment may be illegitimate and can be subject to cancellation or revocation. In the tax proceedings, objection or contention to the tax assessment in the Taxation Court that an issue of an administrative act is not made on a basis of equality between the parties, as opposing to that in the context of the private law. It is, parties, as opposing to that in the context of the private law. It is, therefore, not appropriate to apply the proceedings of the Court of Justice to adjudicate the legitimacy of a tax assessment.

The author has conducted a research for an approach of how to control the legitimacy of the tax assessment by studies on the thoughts and theories of administrative action, administrative acts, exercise of discretion by the administration and rules for appeal. The author also underwent studies in relation to (i) appeals which have the characters of the internal administration, (ii) appeals under the Administrative Procedure Act B.E. 2539 and (iii) taking of proceedings in the Administrative Court. The author touched on studies of

TE163161

appeals for objection to tax assessments in foreign jurisdictions and gathered [his/her] understanding of the rules for the legitimacy of tax assessments. In the case of a tax assessment which resulted from illegitimacy of the assessments being prohibited from an appeal, an appeal may, however, be initiated pursuant to the Administrative Procedure Act B.E. 2539 and may be brought to the Administrative Court. In the case of a tax assessment permitted to be appealed, an appeal may be brought to the Board of Tax Appeal and to the Taxation Court. It is beneficial that the capacity of the Taxation Court has been developed to enable itself to effectively monitor the manner of tax assessment effectively, It is never less important that the Assessment Officer are properly trained and furnished with the understanding of the public law principles relating to the rules and procedures of the issue of an administrative act.